

Regeling van de Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening van PM 2024, nr. 2024-PM houdende regels met betrekking tot het verstrekken van een specifieke uitkering ten behoeve van de financiering van soortenmanagementplannen die het voorkomen van vertraging van verduurzaming door isolatie als doel hebben (Regeling specifieke uitkering versnelling natuurinclusief isoleren (tweede tranche))

De Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening,

Gelet op artikel 2, eerste lid, onderdeel m, en artikel 3 van het Besluit van 29 oktober 2022, houdende het stellen van regels over het verstrekken van specifieke uitkeringen aan gemeenten of provincies voor activiteiten die passen in het rijksbeleid met betrekking tot het bouwen, het wonen en de woonomgeving (Stb. 2022, 452);

Besluit:

Artikel 1

De Regeling specifieke uitkering versnelling natuurinclusief isoleren wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 1 wordt 'Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties' vervangen door 'Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening'.

B

Artikel 3 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid, wordt na 'bedraagt' ingevoegd 'in 2023'.
2. Onder vernummering van het tweede tot het derde lid wordt een nieuw lid ingevoegd, luidende:
  2. De specifieke uitkering bedraagt in 2024 exclusief btw voor de provincie:
    - a. Groningen: € 1.747.772;
    - b. Fryslân: € 2.267.722;
    - c. Drenthe: € 1.676.654;
    - d. Overijssel: € 3.451.479;
    - e. Flevoland: € 837.271;
    - f. Gelderland: € 6.488.043;
    - g. Utrecht: € 3.727.036;
    - h. Noord-Holland: € 7.588.297;
    - i. Zuid-Holland: € 9.341.056;
    - j. Zeeland: € 1.535.150;
    - k. Noord-Brabant: € 7.937.910; en
    - l. Limburg: € 4.131.785;

C

Artikel 5 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het tweede lid wordt 'ten minste zestig procent' vervangen door 'ten minste het voor die provincie in bijlage III opgenomen bedrag' en wordt 'in bijlage I opgenomen bedrag' vervangen door 'in bijlage I opgenomen totale bedrag'.
2. Onder vernummering van het zevende tot en met tiende lid, naar het zesde tot en met negende lid, komt het zesde lid te vervallen.
3. In het achtste lid (nieuw) wordt 'vierde lid' vervangen door 'vijfde lid'.

D

In artikel 8 wordt '1 januari 2029' vervangen door '1 januari 2032'.

E

Bijlage I komt te luiden:

Bijlage I. met de bedragen als bedoeld in artikel 5, eerste, tweede en derde lid.

Provincie	Verdeling middelen ter verstrekking aan gemeenten voor SMP's (excl. btw)	Verdeling middelen voor ondersteunende taken provincies (excl. btw)	Totale specifieke uitkering per provincie (excl. btw)
Drenthe	€ 2.275.424	€ 958.119	€ 3.233.543
Flevoland	€ 1.136.426	€ 478.325	€ 1.614.751
Fryslân	€ 3.112.214	€ 1.265.093	€ 4.377.307
Gelderland	€ 8.894.408	€ 3.628.158	€ 12.522.566
Groningen	€ 2.322.828	€ 1.042.414	€ 3.365.242
Limburg	€ 5.635.294	€ 2.336.244	€ 7.971.538
Noord-Brabant	€ 10.756.806	€ 4.550.234	€ 15.307.040
Noord-Holland	€ 10.096.426	€ 4.515.705	€ 14.612.131
Overijssel	€ 4.689.898	€ 1.967.164	€ 6.657.063
Utrecht	€ 5.044.832	€ 2.141.546	€ 7.186.378
Zeeland	€ 2.122.784	€ 842.237	€ 2.965.021
Zuid-Holland	€ 12.347.024	€ 5.631.188	€ 17.978.212
Totaal	€ 68.434.364	€ 29.356.428	€ 97.790.792

F

In het opschrift van bijlage II komt 'vierde' te vervallen.

G

Er wordt een bijlage toegevoegd, luidende:

Bijlage III. Met de bedragen als bedoeld in artikel 5, tweede lid.

Het gedeelte van de bedragen exclusief btw die provincies ontvangen voor ondersteunende taken, dat provincies ten minste moeten besteden aan het realiseren of financieren van alternatieve verblijfplaatsen:

- a. Drenthe: € 503.012;
- b. Flevoland: € 251.120;
- c. Fryslân: € 664.174;
- d. Gelderland: € 1.904.783;
- e. Groningen: € 547.267;
- f. Limburg: € 1.226.528;
- g. Noord-Brabant: € 2.388.872;
- h. Noord-Holland: € 2.370.745;
- i. Overijssel: € 1.032.761;
- j. Utrecht: € 1.124.311;
- k. Zeeland: € 442.175; en
- l. Zuid-Holland: € 2.956.374.

Artikel 2

Deze regeling treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van de Staatscourant waarin zij wordt geplaatst.

De minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening

Mona Keijzer

Toelichting

1. Inleiding

Deze ministeriële regeling strekt ertoe dat een tweede tranche van een specifieke uitkering wordt verstrekt aan provincies voor het versnellen van de isolatieopgave in de gebouwde omgeving door middel van het voorbereiden, opstellen, implementeren en monitoren van soortenmanagementplannen (hierna: SMP's) waardoor de na-isolatie van de gebouwde omgeving wordt bevorderd, terwijl de bescherming van diersoorten bij na-isolatie van gebouwen gewaarborgd blijft.

Bij het isoleren van woningen en gebouwen moeten de natuurbeschermingsregels in acht worden genomen. Het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) bevat verschillende verboden op het opzettelijk doden, hinderen en verstoren van beschermde diersoorten (zoals vleermuizen en zwaluwen) en hun nesten en rustplaatsen zonder omgevingsvergunning.¹ Daarnaast is eenieder gehouden voldoende zorg te dragen voor de fysieke leefomgeving, de zogenoemde zorgplicht.²

Op basis van een SMP kan een gemeente een vergunning aanvragen bij gedeputeerde staten voor het verrichten van na-isolatie werkzaamheden binnen de gehele gemeente. Burgers en bedrijven kunnen van deze vergunning gebruik maken wanneer zij isoleren. Een vergunning wordt in de praktijk verleend voor vijf tot tien jaar. Voor een omgevingsvergunning gelden eveneens de natuurbeschermingseisen die aan een reguliere vergunning worden gesteld. Hierdoor wordt het gemakkelijker voor burgers en bedrijven om over te gaan op na-isolatie. Een SMP is een beleidsplan gericht op het versterken van de staat van instandhouding van beschermde diersoorten binnen een gemeente of enkele gemeenten, berustend op ecologisch onderzoek, dat wordt opgesteld om te dienen als onderbouwing voor het aanvragen van een omgevingsvergunning ter versnelling van de isolatie van de gebouwde omgeving.

Omdat het opstellen van SMP's voor alle gemeenten in Nederland naar verwachting een paar jaar in beslag zal nemen hebben het Rijk, het Interprovinciaal Overleg (IPO) en de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) afgesproken dat er op de korte termijn kan worden geïsoleerd middels de werkwijze van Natuurvriendelijk isoleren (NVI).³ Hier hoort bij dat in gemeenten alternatieve verblijfplaatsen komen voor beschermde diersoorten die zich naar verwachting door isolatie moeten verplaatsen. Voor het creëren van deze alternatieve verblijfplaatsen worden middels deze specifieke uitkering middelen beschikbaar gesteld aan provincies die deze middelen kunnen doorverstrekken aan gemeenten.⁴ Daarnaast worden er middelen beschikbaar gesteld aan provincies voor het ondersteunen van gemeenten bij het opstellen van een SMP en het toezichthouden op en het handhaven van voorschriften ter bescherming van beschermde diersoorten.

Hoofdpijnen van het voorstel

In totaal wordt er met de tweede tranche van deze specifieke uitkering 50,7 miljoen euro (excl. btw) beschikbaar gesteld. Hiervan is in totaal 34 miljoen euro (excl. btw) bestemd voor de totstandkoming van SMP's in gemeenten. Provincies stellen deze middelen beschikbaar aan gemeenten. Daarnaast is 8,8 miljoen euro (excl. btw) bestemd voor provincies voor het adviseren van gemeenten over SMP's, het beoordelen van aanvragen, vrijstellingen en vergunningen en het handhaven van voorschriften ter bescherming van beschermde diersoorten om isolatie mogelijk te maken, zoals bij isolatiebedrijven die niet handelen volgens de vereisten van het natuurvriendelijk

---

¹ Het gaat hierbij om soorten die worden beschermd op grond van de Vogelrichtlijn (art. 11.37, eerste lid, Bal), soorten genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn, bijlage II van het verdrag van Bern en bijlage I van het verdrag van Bonn (art. 11.46, eerste lid, Bal) en in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder A van het Bal (art. 11.54, eerste lid, Bal). Het verbod vindt zijn grondslag in artikel 5.1, tweede lid, onderdeel g, van de Omgevingswet.

² Art. 1.6, Omgevingswet.

³ Deze werkwijze wordt toegelicht in een kamerbrief van 4 oktober 2023 (Kamerstukken II 2023/24, 32 847, nr. 1102)

⁴ Zoals aangekondigd in een kamerbrief van 22 december 2023 (Kamerstukken II, 2023/24, 32 847, nr. 1132.)

isoleren. De overige 7,7 miljoen euro (excl. btw) is bestemd voor het realiseren of financieren van alternatieve verblijfplaatsen.

Gedeputeerde staten zijn bevoegd om een omgevingsvergunning te verlenen van verboden voor handelingen met betrekking tot beschermde diersoorten zoals opgenomen in het Bal.⁵ Een vergunning wordt echter alleen verleend indien er geen andere bevredigende oplossing is, zij nodig is voor een wettelijk belang en de maatregelen niet leiden tot een verslechtering van de instandhouding van de betreffende soort. Dit betekent dat bij na-isolatie de noodzakelijke maatregelen moeten worden genomen om nadelige gevolgen voor beschermde dieren te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Een uitspraak door de Raad van State – waarin werd geoordeeld dat het verrichten van een enkel endoscopisch onderzoek onvoldoende was om aan de zorgplicht te voldoen – onderstreept het belang hiervan.⁶ Deze uitspraak heeft geleid tot veel onzekerheid en onduidelijkheid over de reikwijdte van de wet. Mede door de roep om duidelijkheid over wat er nu wel en niet mag volgens de wet, is de landelijke aanpak aangekondigd afgelopen mei.⁷

In de huidige situatie is het zo dat veel isolatiebedrijven voor het verrichten van isolatie vereisen dat er een ecologisch onderzoek moet worden uitgevoerd. Dit betreft een jaarrond onderzoek waarmee de aanwezigheid van vleermuizen en andere beschermde diersoorten uitgesloten moet worden. Mocht dit niet mogelijk zijn, dan is er een omgevingsvergunning nodig die afgegeven wordt door gedeputeerde staten; het bevoegd gezag. Voor particuliere woningeigenaren, is deze route buitenproportioneel kostbaar en ingewikkeld.

Een dergelijk ecologisch onderzoek en een aanvraag van een omgevingsvergunning kosten namelijk aanzienlijk veel tijd en geld. Indien woningeigenaren op een dergelijke wijze moeten isoleren, dan zullen veel van hen hun isolatieplannen uitstellen. Ook komen grootschalige projecten en komen de klimaatdoelen onder druk te staan. De oplossing die door de provincie Utrecht is ontwikkeld is het SMP. Deze (middel)lange termijn oplossing heeft het Rijk overgenomen in de landelijke aanpak NVI. Met het SMP wordt er op gebiedsniveau een vergunning verleend, waardoor er geen vergunning of ecologisch onderzoek per individuele woning nodig is. Zo kan er dus voor een heel gebied in één keer ecologisch onderzoek worden gedaan, waardoor iedere woningeigenaar hiervan kan profiteren. Voor grootschalige aanpakken van de gemeente is dit de meest robuuste oplossing, waarverschillende doelgroepen aan kunnen deelnemen zoals bijvoorbeeld eigenaar-bewoners, VvE's, woningcorporaties en particuliere verhuurders.

Mede hierom en de onduidelijkheid rondom de gevolgen van de uitspraak van de Raad van State, is de bovengenoemde landelijke aanpak aangekondigd. In oktober en december 2023 zijn er brieven naar de Kamer gezonden over de aanpak natuurvriendelijk isoleren.⁸ In navolging hierop is in mei 2024 de landelijke aanpak natuurvriendelijk isoleren aangekondigd.⁹ De aanpak houdt in dat er een oplossing is voor de korte en de lange termijn, zodat isolatie met inachtneming van de soortenbescherming doorgang kan vinden.

Aanpak

De korte termijn aanpak is de landelijke aanpak NVI waarbij afgesproken is dat bedrijven die voldoen aan de voorwaarden van het NVI voldoen aan de regels zoals neergelegd in het Bal. NVI kan in heel Nederland worden toegepast en mag toegepast worden zonder voorafgaand ecologisch onderzoek. Woningeigenaren hoeven geen omgevingsvergunning aan te vragen als zij een bedrijf inhuren dat natuurvriendelijk isoleert. Het bedrijf voert de isolatie uit volgens de voorwaarden die onder de werkwijze NVI vallen. Woningen worden eerst natuurvrij gemaakt, er wordt gewerkt volgens de natuurkalender, en er worden alternatieve verblijfplaatsen door gemeenten

---

⁵ Artikel 4.6, eerste lid, onderdeel e, van het Omgevingsbesluit.

⁶ RvS 2 augustus 2023, ECLI:NL:RVS:2023:2969.

⁷ <https://www.volkshuisvestingnederland.nl/onderwerpen/nationaal-isolatieprogramma/landelijke-aanpak-natuurvriendelijk-isoleren>

⁸ Kamerstukken II 2023/24, 32 847, nr. 1102 en Kamerstukken II, 2023/24, 32 847, nr. 1132.

⁹ <https://www.volkshuisvestingnederland.nl/onderwerpen/nationaal-isolatieprogramma/landelijke-aanpak-natuurvriendelijk-isoleren>.

gerealiseerd. Daarbij wordt er onderzoek gedaan naar opsporingsmethoden zoals 'eDNA' waardoor er op een snellere manier de aanwezigheid van vleermuizen uitgesloten kan worden.

Voor de middellange termijn wordt er ingezet op het tot stand laten komen van SMP's binnen alle Nederlandse gemeenten. Dit is het uiteindelijke doel en de meest robuuste manier hoe om te gaan met soortenbescherming in relatie tot isolatie binnen de bestaande juridische kaders. Deze specifieke uitkering dient ter ondersteuning van dit doel. In het SMP wordt de (stads)natuur in kaart gebracht en worden er maatregelen getroffen om deze te stimuleren. Er worden maatregelen genomen om de biodiversiteit langdurig te beschermen en te verbeteren, wat de wettelijke grond is om een gebiedsgerichte ontheffing te krijgen. Door een uitgebreid, jaarrond ecologisch onderzoek worden alle mogelijke populaties in kaart gebracht en gevolgd. Naar aanleiding hiervan worden er ook maatregelen getroffen, zoals het creëren van alternatieve verblijfplaatsen, waaronder kraamverblijven voor vleermuizen, het plaatsen van nestkasten of het creëren van een valse spouwmuur waar (vooral) vleermuizen graag in verblijven. De specifieke uitkering kan ook worden ingezet voor een zogenaamd pre-SMP. Met een pre-SMP wordt in de twee jaar vóór het SMP al een beperktere gebiedsgerichte omgevingsvergunning verleend, waardoor een aantal gebouwen al kan worden geïsoleerd. Het is echter wel uiteindelijk ter beoordeling van gedeputeerde staten of een pre-SMP voldoende basis biedt voor een omgevingsvergunning van een verbodsbepaling uit het Bal. De inzet op het SMP is een oplossing waarmee de bescherming van de natuur samengaat met de noodzakelijke verduurzaming. Daarbij zorgt het voor een verbetering op het gebied van biodiversiteit en ontzorgt het inwoners en ondernemers.

De tabel in Bijlage I geeft de totale bedragen weer die aan iedere provincie worden uitgekeerd. Hierin wordt ook inzichtelijk hoe de middelen per provincie worden verdeeld over de verschillende activiteiten. In deze tabel zijn de bedragen van de eerste en de tweede tranche samengevoegd.

Rol van provincies

Om SMP's te kunnen realiseren is de rol van de provincies van cruciaal belang. Gedeputeerde staten zijn op grond van de Omgevingswet bevoegd gezag voor het verlenen van voor isolatie relevante omgevingsvergunningen van verboden ter bescherming van beschermde diersoorten. Provincies ontvangen al middelen uit het provinciefonds om hun taken als bevoegd gezag op grond van de Omgevingswet uit te voeren. Om de gewenste snelheid van de landelijke uitrol van SMP's te behalen zal er echter sprake zijn van een piekbelasting op korte termijn op de personele capaciteit van de provincies.

1. Provincies worden geacht gemeenten te adviseren over het SMP en de aanvraag tot een gebiedsgerichte omgevingsvergunning. Ook zullen zij de aanvragen tot deze vergunningen van gemeenten moeten beoordelen. Daarnaast kunnen er ook kosten gemoeid gaan met het proces dat ten grondslag ligt aan het opstarten van een SMP-traject.
2. Provincies zijn belast met de toezicht en handhaving op de naleving van de wet- en regelgeving in de Omgevingswet rondom natuurbescherming. Gezien de aankondiging van de landelijke aanpak NVI wordt hier ook iets extra's gevraagd aan de provincies. Provincies zullen moeten handhaven op isolatiebedrijven die niet volgens de vereisten van de NVI werkwijze handelen.
3. Een derde activiteit die provincies met deze middelen kunnen bekostigen is realiseren of financieren van alternatieve verblijven. Door bouwwerkzaamheden, zoals na-isolatie, kunnen verblijfplaatsen van beschermde diersoorten verloren gaan. Door het inrichten van alternatieve verblijfplaatsen kan dit worden gecompenseerd. Het is de verwachting dat in veel gevallen gedeputeerde staten deze middelen aan gemeenten zullen verstrekken. Er is gekozen om gedeputeerde staten ook een belangrijke rol te geven in het bepalen hoe zij de middelen inzetten en verdelen binnen hun provincie. De gedeputeerde staten hebben naast veel inhoudelijke kennis over natuurbescherming ook goed zicht op de lokale omstandigheden binnen hun provincie.

Op basis van de eerste tranche van deze specifieke uitkering konden gedeputeerde staten reeds ongeveer 50% van de gemeenten binnen hun provincie financieren.¹⁰ Op basis van deze nieuwe tweede tranche kan de overige 50% financieel worden ondersteund.

---

¹⁰ Regeling specifieke uitkering versnelling natuurinclusief isoleren.

Voor de tweede tranche gelden dezelfde bestedingstermijnen als voor de eerste tranche. De middelen dienen uiterlijk 1 januari 2028 door gedeputeerde staten aan gemeenten te worden verstrekt. Deze middelen dienen uiterlijk 31 december 2030 door de gemeente te zijn besteed. Provincies zijn verplicht om middelen beschikbaar te stellen aan gemeenten. Gedeputeerde staten kunnen zelf bepalen hoe zij dit doen, mits het naar hun oordeel bijdraagt aan een doelmatige verbetering van de isolatie van gebouwen in hun provincie. Er kan bijvoorbeeld worden gedacht aan het inrichten van een aanvraagprocedure. Gedeputeerde staten zijn gehouden om de door hen geselecteerde gemeenten de middelen over te maken die in bijlage II zijn opgenomen. Samen met de eerste tranche kunnen alle gemeenten in Nederland de bedragen ontvangen die in bijlage II zijn opgenomen.

Gedeputeerde staten kunnen een lager bedrag aan gemeenten verstrekken dan het bedrag opgenomen in bijlage II indien er naar verwachting lagere werkelijke kosten worden gemaakt. Dit zou bijvoorbeeld kunnen blijken uit een offerte die door een gemeente is aangevraagd, waaruit blijkt dat er naar verwachting een lager bedrag wordt uitgegeven. Gedeputeerde staten kunnen deze middelen overmaken naar een andere gemeente, of naar andere gemeentes. In deze gevallen kunnen gedeputeerde staten afwijken van de bedragen genoemd in bijlage II. De bedragen die gemeenten kunnen ontvangen zijn de bedragen opgenomen in bijlage II.¹¹ Deze verdeling is gebaseerd op een basisbedrag van € 50.000 met daarbovenop een bedrag dat per gemeente varieert, gebaseerd op het aantal koopwoningen geselecteerd op bouwjaar van voor 1992, op gemeenteniveau. Hiervoor is gekozen omdat voor deze gebouwen het belang van spouwmuurisolatie het grootst is. Dit hangt samen met de veranderingen in bouwregels in 1992.

Op grond van artikel 5, tweede lid, kunnen provincies middelen inzetten om gemeenten te ondersteunen om alternatieve verblijfplaatsen te realiseren. Provincies kunnen deze middelen aan gemeenten doorverstrekken. Op dergelijke verstrekkingen zijn de bedragen genoemd in bijlage II uitdrukkelijk niet van toepassing. Een dergelijke verstrekking kan dus 'bovenop' een bedrag opgenomen in bijlage II komen. Ook kan er een dergelijke verstrekking worden gedaan aan een gemeente die geen bedrag genoemd in bijlage II ontvangt.

Verantwoording en terugvordering

In deze regeling wordt er gebruik gemaakt van Single information, Single audit-systematiek (SiSa systematiek) tussen medeoverheden. Ten minste één keer per jaar rapporteren gedeputeerde staten in de jaarrekening conform artikel 17a, eerste lid, van de Financiële-verhoudingswet, over de rechtmatigheid van bestedingen waarvoor een specifieke uitkering is verstrekt (via de SiSa verantwoording). Daar waar sprake is van overdracht van middelen naar een medeoverheid is SiSa tussen medeoverheden van toepassing conform artikel 17a, tweede lid van de Financiële-verhoudingswet. Indien uit de verantwoordingsinformatie blijkt dat de uitkering niet volledig is besteed aan de activiteiten waarvoor deze is verstrekt of onrechtmatig zijn besteed dan kan de minister (dat deel van) van de toegekende specifieke uitkering terugvorderen. De minister doet binnen een jaar na ontvangst van de verantwoordingsinformatie mededeling van de terugvordering aan de gedeputeerde staten. De gedeputeerde staten leggen verantwoording af aan de minister. In het geval dat een provincie financiële middelen van de specifieke uitkering aan een gemeente ter beschikking stelt zal die gemeente aan de provincie moeten aantonen dat het geld aan de activiteiten is besteed zoals voorgeschreven in deze regeling of dat die activiteiten daadwerkelijk zijn uitgevoerd. De provincie legt verantwoording af aan de minister.

Tijdsperiode activiteiten

Gedeputeerde Staten kunnen de specifieke uitkering gebruiken voor activiteiten die zijn gestart na 1 januari 2021. Kosten die zijn gemaakt voor activiteiten die zijn gestart voor of op 1 januari 2021 komen dus niet aanmerking voor financiering middels deze specifieke uitkering. Provincies zijn gehouden de middelen bestemd voor ondersteunende taken (waaronder alternatieve verblijfplaatsen) uiterlijk 31 december 2030 te besteden. Middelen die door gedeputeerde staten aan gemeenten zijn verstrekt dienen eveneens uiterlijk 31 december 2030 te zijn besteed. Gedeputeerde staten verstrekken uiterlijk 1 juli 2028 de middelen aan gemeenten die zijn bestemd voor SMP's.

BTW

De activiteiten waarvoor de uitkering wordt verstrekt kunnen activiteiten zijn waarover de provincie BTW verschuldigd is. De uitkering wordt niet verstrekt voor deze verschuldigde BTW, aangezien de provincies en gemeenten zich kunnen beroepen op het BTW-compensatiefonds. Voor de middelen

---

¹¹ In zoverre zij dit bedrag voor deze activiteiten niet al ontvangen hebben op grond van de eerste tranche.

bestemd voor gemeenten om SMP's mee te vergoeden is gerekend met een BTW-percentage van 17,5%. Dit is gebaseerd op de verwachting dat met deze middelen veel externe ecologische bureaus zullen worden ingeschakeld. Voor de middelen bedoeld voor de ondersteunende taken, beoordelende en handhavende taken van de provincie en het realiseren of financieren van alternatieve verblijfplaatsen is gerekend met een percentage van 10%. De verwachting is hier dat er meer zal worden gewerkt met interne ambtelijke capaciteit.

Gevolgen voor Caribisch Nederland

Deze uitkering wordt niet verstrekt voor Caribisch Nederland omdat de desbetreffende soorten in de gebouwde omgeving in dit gebied niet voorkomen. Daarbij wordt er in Caribisch Nederland niet zodanig geïsoleerd dat hier soorten door geraakt worden en biedt de soortenbescherming geen verdere belemmering in de isolatieopgave.

2. Verhouding tot hoger recht en ander nationaal recht

Staatssteun en aanbesteding

Afhankelijk van de aard van de activiteiten die met behulp van de specifieke uitkering worden uitgevoerd is het mogelijk dat er sprake is van aanbestedingsplichtige activiteiten. Dit is met name het geval indien er gewerkt wordt met externe inhuur in plaats van interne ambtelijke capaciteit. Daarnaast zijn de provincies en de gemeenten, net als in hun reguliere werkzaamheden, verantwoordelijk voor het voldoen aan de voorschriften rondom staatssteun. De provincie is zelf verantwoordelijk voor het correct toepassen van deze Europese regels en de uitwerking in de Aanbestedingswet 2012, omdat de provincies bij de onderhavige uitkering zelf kiezen op welke wijze ze de inzet van extra mankracht vormgeven. In dit geval is deze vormgeving nog onvoldoende bepaald om op het niveau van de rijksoverheid een toets uit te voeren.

3. Gevolgen Administratieve lasten

Er is geen sprake van administratieve lasten voor burgers en bedrijven.

[PM reactie ATR]

4. Financiële gevolgen Rijk

In totaal is er € 58.000.000 beschikbaar voor deze specifieke uitkering. Een deel hiervan is afgedragen aan het btw-compensatiefonds. De middelen worden verstrekt aan de provincies. De provincies kunnen € 18 miljoen (incl. btw) van het totaal beschikbare bedrag inzetten voor het adviseren en beoordelen van aanvragen voor SMP's, het bekostigen van processen in relatie tot de totstandkoming van SMP's en het handhaven van natuurbeschermingsregels in zoverre dit noodzakelijk is voor het versnellen van de isolatieopgave (werkwijze NVI) en het ondersteunen van gemeenten bij het plaatsen van alternatieve verblijfplaatsen. Het grootste deel van het bedrag, namelijk € 40.000.000 (incl. btw), dient te worden verstrekt aan gemeenten voor het voorbereiden, opstellen, implementeren en monitoren van SMP's binnen de gemeenten. De specifieke verdeling van het beschikbare bedrag over de provincies is gebaseerd op het aantal gemeenten binnen de provincie. Op het totale bedrag van € 58.000.000 wordt nog een bedrag in mindering gebracht voor een bijdrage aan het BTW-compensatiefonds. De eerste tranche van de regeling is in december 2023 opengesteld en was ook toereikend voor ongeveer 50% van de gemeenten. Met de twee tranches samen wordt geacht dat alle gemeenten aan de beurt kunnen komen.

5. Consultatie

P.M.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel I

A

Ten tijde van de publicatie van de Regeling specifieke uitkering versnelling natuurinclusief isoleren behoorde het verstrekken van deze specifieke uitkering tot de portefeuille van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Inmiddels is dit overgegaan op de portefeuille van de minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening. De minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening zal dan ook op basis van deze regeling de tweede tranche van de specifieke uitkering verstrekken. De verdere bevoegdheden die deze regeling biedt met betrekking tot de verstrekte specifieke uitkeringen – zoals het verzoeken om informatie over de voortgang van de activiteiten of het vaststellen van de hoogte van de specifieke uitkering – zijn eveneens overgegaan op de minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening. Dit geldt evengoed voor de bevoegdheden met betrekking tot de eerste tranche, die reeds in 2023 door de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is verstrekt op grond van artikel 3, eerste lid, van de Regeling specifieke uitkering versnelling natuurinclusief isoleren. Met de wijziging van de definitiebepaling in artikel 1 wordt de regeling in lijn gebracht met de huidige praktijk.

C

In het eerdere artikel 5, tweede lid, was opgenomen dat gedeputeerde staten ten minste 60% van de middelen die zij ontvingen voor ondersteunende taken dienden te besteden aan het financieren of realiseren van alternatieve verblijfplaatsen. Hiermee was er een 'schot' opgenomen tussen de middelen die bestemd waren voor alternatieve verblijfplaatsen en de overige ondersteunende taken. Om de kenbaarheid van de regeling te verbeteren is op dit punt een wetstechnische verbetering gedaan. Het deel van de middelen die bestemd zijn voor ondersteunende taken, dat ten minste moet worden besteed aan alternatieve verblijfplaatsen, is nu opgenomen in de nieuwe bijlage III.

Voor de eerste tranche gold reeds dat ten minste 60% van de middelen voor ondersteunende taken ten goede moest komen van alternatieve verblijfplaatsen. Voor de tweede tranche geldt dat per provincie hetzelfde bedrag in absolute zin aan alternatieve verblijfplaatsen ten minste moet worden besteed als bij de eerste tranche het geval was. Aangezien de middelen die beschikbaar zijn voor ondersteunende taken in de tweede tranche groter zijn dan bij de eerste tranche, valt het percentage van de middelen voor ondersteunende taken dat ten minste aan alternatieve verblijfplaatsen moet worden besteed als deel van de het totale bedrag voor ondersteunende taken iets lager uit.

Hiervoor is gekozen omdat uit de afspraken die in mei 2024 zijn gemaakt tussen het Rijk, het IPO en de VNG, in het kader van de landelijke aanpak NVI, naar voren kwam dat er ten opzichte van de eerste tranche aanvullende middelen nodig waren voor ondersteunende taken. Het gaat daarbij in het bijzonder om de handhaving van de werkwijze natuurinclusief isoleren. Overigens biedt de regeling wel ruimte aan provincies om (een deel van) deze aanvullende middelen aan te wenden voor alternatieve verblijfplaatsen. Provincies zijn immers gehouden *ten minste* de bedragen opgenomen in bijlage III te besteden aan het realiseren of financieren van alternatieve verblijfplaatsen.

Voorts is artikel 5, zesde lid, komen te vervallen. Op grond van de eerste tranche hadden gedeputeerde staten de mogelijkheid aan één gemeente een lager bedrag te verstrekken dan het bedrag opgenomen in bijlage II ten behoeve van activiteiten die gericht zijn op het voorbereiden, opstellen, implementeren of monitoren van SMP's die ten minste het volledige stedelijk gebied van een gemeente beslaan. Deze mogelijkheid stond los van de mogelijkheid een lager bedrag te verstrekken indien de verwachte kosten lager waren dan het in bijlage II genoemde bedrag¹². Deze mogelijkheid was opgenomen omdat de middelen uit de eerste tranche toereikend waren voor ongeveer de helft van de gemeenten. De kans was groot dat na het toewijzen van de bedragen opgenomen in bijlage II er een restbedrag over zou blijven. Dit 'restbedrag' zou niet toereikend zijn om een volgende gemeente het voor die gemeente in bijlage II opgenomen bedrag te verstrekken.

---

¹² Op grond van artikel 8, Regeling specifieke uitkering versnelling natuurinclusief isoleren.

Op grond van het vervallen artikel 5, zesde lid, kon een provincie in zo een geval toch een lager bedrag overmaken aan een gemeente die anders niks had gekregen.

Met de komst van de tweede tranche kan deze situatie zich niet meer voordoen, omdat het totaal van de bedragen opgenomen in bijlage II nu overeenkomen met de bedragen die gedeputeerde staten ontvangen voor de activiteiten met betrekking tot SMP's. Mocht een provincie reeds gebruik hebben gemaakt van deze mogelijkheid, dan kunnen zij met de middelen afkomstig van de tweede tranche dit bedrag aanvullen tot het bedrag opgenomen in bijlage II bij de regeling.¹³

Daarnaast wordt van de gelegenheid gebruik gemaakt om enkele wetstechnische fouten te herstellen. Bij een eerdere wijziging van de regeling is in artikel 5 een nieuw vierde lid ingevoegd, onder vernummering van de opvolgende leden.¹⁴ Abusievelijk is hierbij nagelaten om verwijzingen in het artikel naar de vernummerde leden aan te passen. Als gevolg hiervan wordt een verwijzing in het achtste lid (nieuw) hierop aangepast. Door de vernummering als gevolg van het met deze regeling laten vervallen van het zesde lid is de verwijzing in het negende lid (nieuw) naar het achtste lid weer juist. Deze hoeft dus niet te worden herzien.

D

In een wijzigingsregeling eerder dit jaar zijn de bestedingstermijnen van de Regeling specifieke uitkering natuurinclusief isoleren met enkele jaren verlengd.¹⁵ De vervaldatum opgenomen in artikel 8 is hierbij niet verlengd. Ten behoeve van de duidelijkheid en de consistentie is deze termijn middels deze regeling eveneens verlengd. De vervaldatum wordt drie jaar verder in de toekomst gelegd, waarmee wordt aangesloten op de verlenging van drie jaar van de uiterlijke bestedingstermijn die met de eerdere wijzigingsregeling is geregeld.

E

In de tabel in bijlage I zijn de verplichte bestedingen uit de eerste en tweede tranche samengevoegd. In tabel 1 is weergegeven wat de verplichtingen zijn op basis van de eerste tranche.

Provincie	Verdeling middelen ter verstrekking aan gemeenten voor SMP's (excl. btw)	Verdeling middelen voor ondersteunende taken provincies (excl. btw)	Totale specifieke uitkering per provincie (excl. btw)
Drenthe	€ 1.137.712	€ 419.177	€ 1.556.889
Flevoland	€ 568.213	€ 209.267	€ 777.480
Fryslân	€ 1.556.107	€ 553.478	€ 2.109.585

¹³ Of een lager bedrag, indien de geschatte werkelijke kosten lager liggen.

¹⁴ Artikel 1, onderdeel A, derde lid, regeling van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 25 juni 2024, nr. 2024-0000366604 tot wijziging van de Regeling specifieke uitkering versnelling natuurinclusief isoleren in verband met het verlengen van de bestedingstermijnen en het verduidelijken van het vereiste dat bepaalde activiteiten moeten zijn gericht op Soortenmanagementplannen die ten minste het volledige stedelijk gebied van een gemeente beslaan (*Stcrt 2024, 20409*)

¹⁵ Regeling van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 25 juni 2024, nr. 2024-0000366604 tot wijziging van de Regeling specifieke uitkering versnelling natuurinclusief isoleren in verband met het verlengen van de bestedingstermijnen en het verduidelijken van het vereiste dat bepaalde activiteiten moeten zijn gericht op Soortenmanagementplannen die ten minste het volledige stedelijk gebied van een gemeente beslaan (*Stcrt. 2024, 20409*).

Gelderland	€ 4.447.204	€ 1.587.319	€ 6.034.523
Groningen	€ 1.161.414	€ 456.056	€ 1.617.470
Limburg	€ 2.817.647	€ 1.022.107	€ 3.839.754
Noord-Brabant	€ 5.378.403	€ 1.990.727	€ 7.369.130
Noord-Holland	€ 5.048.213	€ 1.975.621	€ 7.023.834
Overijssel	€ 2.344.949	€ 860.634	€ 3.205.584
Utrecht	€ 2.522.416	€ 936.926	€ 3.459.343
Zeeland	€ 1.061.392	€ 368.479	€ 1.429.871
Zuid-Holland	€ 6.173.512	€ 2.463.645	€ 8.637.157
<i>Totaal</i>	<i>€ 34.217.182</i>	<i>€ 12.843.436</i>	<i>€ 47.060.618</i>

Tabel 1: bestemming middelen afkomstig uit eerste tranche (met uitsplitsing alternatieve verblijfplaatsen)¹⁶

In tabel 2 is de bestemming van de middelen die met deze regeling wordt toegevoegd weergegeven. De bestemming van de middelen van de tweede tranche wijkt op slechts één punt af van de eerste tranche, namelijk dat er extra middelen beschikbaar zijn gekomen voor de ondersteunende taken van provincies. Hierdoor vallen de bedragen voor provincies op dit punt wat hoger uit.

Provincie	Verdeling middelen ter verstrekking aan gemeenten voor SMP's (excl. btw)	Verdeling middelen voor ondersteunende taken provincies (excl. btw)	Totale specifieke uitkering per provincie (excl. btw)
Drenthe	€ 1.137.712	€ 538.942	€ 1.676.654
Flevoland	€ 568.213	€ 269.058	€ 837.271
Fryslân	€ 1.556.107	€ 711.615	€ 2.267.722
Gelderland	€ 4.447.204	€ 2.040.839	€ 6.488.043
Groningen	€ 1.161.414	€ 586.358	€ 1.747.772
Limburg	€ 2.817.647	€ 1.314.137	€ 4.131.784
Noord-Brabant	€ 5.378.403	€ 2.559.507	€ 7.937.910
Noord-Holland	€ 5.048.213	€ 2.540.084	€ 7.588.297
Overijssel	€ 2.344.949	€ 1.106.530	€ 3.451.479
Utrecht	€ 2.522.416	€ 1.204.620	€ 3.727.036
Zeeland	€ 1.061.392	€ 473.758	€ 1.535.150
Zuid-Holland	€ 6.173.512	€ 3.167.543	€ 9.341.055
<i>Totaal</i>	<i>€ 34.217.182</i>	<i>€ 16.512.992</i>	<i>€ 50.730.174</i>

¹⁶ In een eerdere versie van de regeling was opgenomen dat 60% van de middelen die zijn ontvangen voor ondersteunende taken dienden te worden besteed aan alternatieve verblijfplaatsen. In deze tabel is deze 60% verwerkt door een losse kolom voor alternatieve verblijfplaatsen op te nemen.

Tabel 2: bestemming middelen afkomstig uit de tweede tranche

De bedragen uit twee bovenstaande tabellen zijn bij elkaar opgeteld om te komen tot de totale verplichtingen die volgen uit deze twee tranches. Deze bedragen zijn opgenomen in de tabel in bijlage I.

De minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening

Mona Keijzer